

Organiserat friluftsliv

Ingen kollektiv allemansrätt

Allemansrätten gäller för alla. Men kommuner, organisationer och turistföretag har ingen kollektiv allemansrätt, och kan inte åberopa allemansrätten som stöd för organiserad verksamhet på annans mark. Däremot kan de använda naturen för verksamheten tack vare att allemansrätten finns. Det finns inget uttryckligt stöd i lagstiftningen för en markägare att hindra organiserat eller kommersiellt nyttjande av marken så länge det sker utan skada eller olägenhet.

Vägledande rättsfall

Ett avgörande i Högsta Domstolen 1996 ger vägledning om hur allemansrätten ska tolkas vid kommersiellt nyttjande av annans mark för turism. I domen konstateras att allemansrätten kan nyttjas kommersiellt och av många personer samtidigt. Men om ett sådant nyttjande medför påtaglig skada eller olägenhet för markägaren får allemansrätten inte längre nyttjas på det viset.

Miljöbalken ställer krav

Miljöbalkens 2 kap. innehåller allmänna hänsynsregler som gäller vid all verksamhet i naturen. Reglerna är till för att skydda människors hälsa och miljön mot skada eller olägenhet. Den som arrangerar organiserade aktiviteter på annans mark betraktas som verksamhetsutövare, och har skyldighet att

- Skaffa nödvändig kunskap om bl.a. allemansrättens förutsättningar.
- Vidta skyddsåtgärder och försiktighetsmått för att undvika skada och olägenhet.
- Välj lämplig plats för verksamheten för att minska risken för skada och olägenhet.
- Informera deltagarna om allemansrätten och det ansvar som följer av den.

Anmälan för samråd

Miljöbalken 12 kap 6 § föreskriver att anmälan för samråd med kommun eller länsstyrelse ska ske vid verksamhet eller åtgärd som kan medföra förändring av naturmiljön. Det kan gälla större eller regelbundet återkommande arrangemang, eller för vissa anläggningar för friluftsliv och naturturism. Samråd bör i sådana fall ske även med berörda markägare.

Villkor efter samråd

Om det skulle behövas kan kommunen eller länsstyrelsen förelägga den som gjort anmälan att vidta åtgärder för att förebygga skador på naturmiljön. I värsta fall kan verksamheten förbjudas om man bedömer att den inte kan ske utan alltför stora skador på naturmiljön.

Ansvar

Den som orsakar skada i samband med friluftsliv kan bli skadeståndsskyldig. Om ett arrangemang eller en verksamhet som sådan orsakar skada kan arrangören eller den som ansvarar för verksamheten bli skadeståndsskyldig.

Om du vill veta mer

- På vår hemsida, www.naturvardsverket.se, under Lagar och rättesnören finns Naturvårdsverkets allmänna råd om anmälan för samråd.
- Under Lagar och rättesnören hittar du också Miljöbalken.